

N:o 67 b.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag angående solidariskt bankbolags, bankaktiebolags och sparbanks konkurs, till lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura samt till lag angående ändrad lydelse af 55 § i lagen den 28 juni 1895 om handelsbolag och enkla bolag; gifven Stockholms slott den 13 mars 1903.

Under åberopande af bilagda i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

1:o) lag angående solidariskt bankbolags, bankaktiebolags och sparbanks konkurs;

2:o) lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura; samt

3:o) lag angående ändrad lydelse af 55 § i lagen den 28 juni 1895 om handelsbolag och enkla bolag.

Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konung och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Ossian Berger.

Förslag

till

Lag

angående solidariskt bankbolags, bankaktiebolags och sparbanks konkurs.

Jämte de i konkurslagen meddelade stadganden, såvidt de ej strida mot hvad här nedan förordnas, skola, beträffande solidariskt bankbolags, bankaktiebolags och sparbanks konkurs, följande föreskrifter lända till efterrättelse:

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Har solidariskt bankbolag eller bankaktiebolag råkat i konkurs-tillstånd, varde det af rätten eller domaren ofördröjligen anmaldt hos chefen för finansdepartementet; och förordne departementschefen ett allmänt ombud att såsom god man och syssloman deltaga i konkursboets förvaltning med de gode män och sysslomän, som utses på sätt i konkurslagen stadgas.

Afträdes sparbanks egendom till konkurs, varde anmälan därom af rätten eller domaren ofördröjligen gjord hos Konungens befallningshafvande, som förordnar ett allmänt ombud att deltaga i förvaltningen af konkursboet, på sätt här ofvan sägs.

På den, hvilken förordnat sådant allmänt ombud, ankomme att, när det pröfvas skäligt, entlediga ombudet och i dess ställe annan förordna. Däröfver må klagan ej föras.

2 §.

Det allmänna ombud, som sålunda blifvit förordnad, äge, lika med rättens ombudsman, att sammankalla borgenärerne att höras öfver ämnen, som röra boet och dess förvaltning, samt att hos rätten anmäla, om annan god man eller syssloman i konkursen visar motvilja eller försummelse vid fullgörande af sitt uppdrag. Då allmänna ombudet kallar borgenärerne till sammanträde, åligge ombudet att därom underätta rättens ombudsman.

Utan hinder af beslut, som kan vara fattadt om delning af förvaltningen af boet, äge allmänna ombudet deltaga i förvaltningen i alla dess delar.

3 §.

Af det arfvode, som för gode männen och sysslomännen bestämmes, tage allmänna ombudet en tredjedel.

4 §.

Under anslagstiden upprätte gode männen förteckning öfver de borgenärer, hvilka enligt bankens räkenskaper hafva fordran hos banken på grund af insättning å depositions-, upp- och afskrifnings- eller annan räkning, eller ock enligt sparbanksbok; skolande denna förteckning för hvarje borgenär upptaga beloppet af hans fordran, så ock, där ränta å fordringen är utfäst, den dag, från hvilken räntan är ogulden, jämte räntefoten.

Förteckningen skall i hufvudskrift af gode männen så fort ske kan ingifvas till den, som, enligt hvad i konkurslagen sägs, har att emottaga bevakningshandlingar i konkursen; börande vid hufvudskriften fogas afskrifter till antal, som påkallas af hvad här efteråt stadgas. Sedan desammas öfverenstämmelse med hufvudskriften blifvit af honom bekräftad, skall förteckningen i sålunda styrkt afskrift under de trettio sista dagarne före inställedagen hos rättens ombudsman samt vid hvart och ett af bankens kontor hållas tillgänglig för en hvar, som vill taga del af densamma.

5 §.

Förteckningen varde å inställelsedagen af ordföranden uppläst; och skall fordran, som blifvit å förteckningen upptagen, anses vara i konkursen bevakad, såsom hade borgenären själf å inställelsedagen uppgifvit fordringen.

Särskilda bestämmelser angående solidariskt bankbolags konkurs.

6 §.

Bolagets tillgångar skola, så fort ske kan, värderas af en nämnd, bestående af allmänna ombudet såsom ordförande samt två ledamöter, utsedde den ene af borgenärerne och den andre af hufvudlottägarne. Tillgångarne skola därvid upptagas till det värde, hvartill de efter noggrann pröfning antagas kunna under förvaltningens fortgång förvandlas i penningar.

7 §.

Borgenärerne välje ledamot i nämnden å den tid och i den ordning, som konkurslagen föreskrifver för val af gode män.

För val af den ledamot i nämnden, som skall utses af hufvudlottägarne, kalle allmänna ombudet ofördröjligen dem att inför honom sammanträda; och skall valet ske enligt de bestämmelser i fråga om rösträtt, som i den för bolaget fastställda ordning äro gifna för val af styrelse. Om tid och ort för sådant sammanträde utfärde allmänna ombudet kungörelse, som i allmänna tidningarna införes tre gånger, första gången minst tio dagar före sammanträdet.

Underlåta borgenärerne eller hufvudlottägarne att utse ledamot i nämnden, varde ledamot i stället förordnad af den rätt, där konkursen än anhängig. Försummar utsedd ledamot att på ordförandens kallelse tillstädeskomma vid nämndens sammanträde, äge ordföranden tillkalla annan person att i den försumliges frånvaro deltaga i värderingen.

8 §.

Visar sig vid den värdering, hvarom i 6 § sägs, eller sedermera under konkursens fortgång, att bolagets tillgångar icke förslå till

betäckande af bolagets kända gäld jämte kostnaderna för boets utredning och konkurssakens behandling, skola gode männen eller sysslomännen ofördröjligen å hufvudlottägarne, i förhållande till det antal lotter en hvar af dem enligt förteckningen öfver bolagets delägare innehar, uttaxera det till fyllande af bristen i bolagets tillgångar erforderliga belopp jemte en tiondedel därutöfver. Är någon af hufvudlottägarne veterligen i konkurstillstånd, skall uttaxeringen ske allenast å öfrige hufvudlottägare.

9 §.

Yppas sedan uttaxering skett behof af ny uttaxering, varde sådan skyndsamt verkställd enligt de grunder, som i 8 § äro stadgade.

10 §.

Då uttaxering beslutes, skall tillika bestämmas viss förfallodag, å hvilken bolagsmännens tillskott senast bör erläggas. Denna dag skall sättas minst två och högst tre månader efter den dag, då uttaxeringen beslutes. Uppgår det belopp, som på hvarje bolagsman uttaxeras, till mera än hälften af hans andel i den grundfond, som hufvudlottägarne insatt eller bort insätta, skall beloppet lika fördelas på två förfalldagar, den första inom tid, som nyss är nämnd, och den andra minst två och högst tre månader efter den första.

11 §.

Kungörelse om uttaxeringen, upptagande det tillskott, som för hvarje lott skall inbetalas, äfvensom förfalldagen eller förfalldagarne, varde införd i allmänna tidningarna tre gånger, första gången minst sex veckor och sista gången minst fjorton dagar före första förfalldagen; och låte gode männen eller sysslomännen dessutom om uttaxeringen ofördröjligen underrätta hufvudlottägarne genom särskilda bref, som afsändas med posten.

12 §.

Å uttaxerad belopp, som icke inbetalas inom utsatt förfallotid, skall bolagsmannen gälda ränta efter sex för hundra om året från förfalldagen till dess betalning sker.

13 §.

Gäldar bolagsman inom utsatt förfallotid en fjärdedel af det belopp, som då bör erläggas, må han, efter ty i 15 § vidare sägs, njuta anstånd med betalning af återstoden, därest han för sagda återstod jämte ränta inom samma tid ställer pant eller borgen, som godkännes af gode männen eller sysslomännen.

14 §.

Har bolagsman brustit i fullgörande af honom åliggande betalningsskyldighet och är han icke enligt 13 § berättigad till anstånd, vare han icke allenast för hvad oguldet och förfallet är jämte ränta därå utan ock, där uttaxeringen fördelats på särskilda förfalldogagar, för hvad å senare förfalldog skolat erläggas underkastad utmätning utan dom eller utslag, då gode männen eller sysslomännen med företeende af rättens ombudsmans bevis om det belopp, för hvilket bolagsmannen på grund af uttaxeringen häftar, hos utmättningsman påkalla utmätning; vare ock bolagsmannen skyldig att på yrkande af gode männen eller sysslomännen afträda sin egendom till konkurs; åliggande det gode männen eller sysslomännen att ofördröjligen mot bolagsmannen vidtaga den åtgärd, som i hvarje fall må anses lämplig.

15 §.

Belopp, för hvilket pant eller borgen blifvit enligt 13 § ställd, skall inbetalas inom sex månader efter den i kungörelsen utsatta förfalldog. Sker det ej, låte sysslomännen ofördröjligen försälja panten å offentlig auktion eller utsöka beloppet hos löftesmannen; vare ock bolagsmannen underkastad sådan påföljd, som i 14 § sägs, där sysslomännen anse nödigt, att sådan påföljd tillämpas.

16 §.

Afträdas hufvudlottägaras tillgångar till borgenärers förnöjande, må återvinningstalan, hvarom i 3 kap. konkurslagen stadgas, i bolagsmannens konkurs anställas jämväl af gode männen eller sysslomännen i bolagets konkurs i den ordning 37 § nämnda lag för enskild borgenär föreskrifver; och skall, där sådan talan af dem föres och bolagsmannens

konkurs börjats inom natt och år efter det offentlig stämning å bolagets borgenärer utfärdades, tid, som i 36 § samma lag sägs, räknas från den dag, bolagets konkurs börjades.

17 §.

Hufvudlottägare, hvilken till följd af konkurstillstånd icke underkastats uttaxering enligt 8 eller 9 §, vare ändock skyldig att för en hvar af de lotter i bolaget, han innehar, tillskjuta enahanda belopp, som jämlikt samma §§ blifvit å hvarje lott uttaxerad; och gälle jämväl i öfrigt om sådan bolagsmans tillskott i tillämpliga delar hvad om uttaxerade tillskott förut är sagdt.

Gode männen eller sysslomännen i bolagets konkurs vare pliktige att, då hufvudlottägare blifvit försatt i konkurs, däri såväl för bolagets konkursbo som å öfrige hufvudlottägares vägnar bevaka hvad förstnämnde bolagsman på grund af sin delaktighet i bolaget är skyldig tillskjuta, samt, intill dess bolagets konkurs blifvit avslutad, uppbära den utdelning, som belöper å berörda tillskott.

18 §.

Af de tillgångar i bolagets konkurs, som kunna återstå sedan alla skulder jämte kostnaderna för boets utredning och konkurssakens behandling blifvit betalda eller medel därtill afsatta, skola, innan utdelning å lotterna må äga rum, de tillskott återgäldas, som hufvudlottägarna på grund af denna lag erlagt jämte ränta efter sex för hundra om året från betalningsdagarna.

19 §.

Genom denna lag upphäfvas:

lagen angående enskild sedelutgifvande banks, bankaktiebolags och sparbanks konkurs den 7 juni 1889 samt

lagen den 18 april 1890 angående ändrad lydelse af 3 § i nyssnämnda lag.

§ 20.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

Råkar bankbolag, som ägt utgifva egna banksedlar, i konkurs-tillstånd, under det bolaget häftar i betalningsansvar för utgifna sedlar, skola de i 6, 7, 21 och 22 §§ af lagen angående enskild sedelutgifvande bank, bankaktiebolags och sparbanks konkurs den 7 juni 1889 meddelade föreskrifter fortfarande i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura.

Häri genom förordnas, att 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura skall erhålla följande ändrade lydelse:

8 §.

Hvar, som vill idka handel eller annan näring, med hvars utövande följer skyldighet att föra handelsböcker, vare pliktig att till införande i handelsregistret anmäla det namn, hvarunder han ämnar bedriva sin rörelse och som han vid därvid förekommande underskrifter ämnar teckna. Sådant namn kallas firma.

I handelsbolag åligger det hvarje bolagsman att ansvara för anmälningsskyldighetens fullgörande.

Från nu stadgade anmälningsskyldighet undantagas fartygsredare och rederier, aktiebolag samt registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet, så ock solidariska bankbolag.

Enkelt bolag må, efter ansökning af bolagsmännen, i handelsregistret införas på sätt om handelsbolag är stadgadt; och gälla sedan om det bolag hvad i denna lag finnes angående handelsbolag föreskrifvet.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse af 55 § i lagen den 28 juni 1895 om handelsbolag och enkla bolag.

Härigenom förordnas, att 55 § i lagen den 28 juni 1895 om handelsbolag och enkla bolag skall erhålla följande ändrade lydelse:

55 §.

Hvad i denna lag är föreskrifvet skall ej äga tillämpning å aktiebolag eller rederier eller solidariska bankbolag.

Ej heller göres genom denna lag ändring i hvad om bolag för verksamhet af visst slag eljest är i lag eller författning särskildt stadgadt.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 14 februari 1902

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern friherre VON OTTER,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,
Statsråden: herr VON KRUSENSTJERNA,
 grefve WACHTMEISTER,
 CLAËSON,
 CRUSEBJÖRN,
 ODELBERG,
 HUSBERG,
 PALANDER,
 WESTRING.

Tillförordnade chefen för justitiedepartementet statsrådet Westring erinrade, att Kungl. Maj:t förut i dag på finansdepartementets föredragning förordnat, *dels* att högsta domstolens utlåtande skulle, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, inhämtas öfver af särskilde kommitterade uppgjorda förslag till lag angående bankbolag med solidarisk ansvarighet för delägarne, till lag angående bankaktiebolag och till lag angående industriförlagsbanker, *dels ock* att ett af kommitterade upprättadt förslag till lag angående bankbolags med solidarisk ansvarighet för delägarne, bankaktiebolags och sparbanks konkurs äfvensom den inom kommittén väckta fråga om ändringar i 8 § i lagen angående handelsregister, firma och prokura samt i 55 § i lagen om handelsbolag

och enkla bolag skulle öfverlämnas till justitiedepartementet för den åtgärd, som kunde på nämnda departement ankomma.

Sedan föredraganden härefter uppläst efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet upprättade förslag till lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura och till lag angående ändrad lydelse af 55 § i lagen den 28 juni 1895 om handelsbolag och enkla bolag, af den lydelse bilagorna A. och B. vid detta protokoll utvisa, hemställde föredraganden i underdånighet, att högsta domstolens utlåtande måtte, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, genom note ur detta protokoll inhämtas ej mindre öfver sist omförmälda två förslag än äfven öfver kommitterades förslag till lag angående bankbolags med solidarisk ansvarighet för delägarne, bankaktiebolags och sparbanks konkurs.

Till denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdde hemställen täcktes Hans Maj:t Konungen i nåder lämna bifall.

Ex protocollo

Aug. von Hartmansdorff.

Bil. A.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura.

Häri genom förordnas, att 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura skall erhålla följande ändrade lydelse:

8 §.

Hvar, som vill idka handel eller annan näring, med hvars utövande följer skyldighet att föra handelsböcker, vare pliktig att till införande i handelsregistret anmäla det namn, hvarunder han ämnar bedriva sin rörelse och som han vid därvid förekommande underskrifter ämnar teckna. Sådant namn kallas firma.

I handelsbolag åligger det hvarje bolagsman att ansvara för anmälningsskyldighetens fullgörande.

Från nu stadgade anmälningsskyldighet undantagas fartygsredare och rederier, aktiebolag samt registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet, så ock bankbolag med solidarisk ansvarighet för delägarne.

Enkelt bolag må, efter ansökning af bolagsmännen, i handelsregistret införas på sätt om handelsbolag är stadgadt; och gälle sedan om det bolag hvad i denna lag finnes angående handelsbolag föreskrifvet.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

Bil. B.

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse af 55 § i lagen den 28 juni 1895 om handelsbolag och enkla bolag.

Härigenom förordnas, att 55 § i lagen den 28 juni 1895 om handelsbolag och enkla bolag skall erhålla följande ändrade lydelse:

55 §.

Hvad i denna lag är föreskrifvet skall ej äga tillämpning å aktiebolag eller rederier eller bankbolag med solidarisk ansvarighet för delägarne.

Ej heller göres genom denna lag ändring i hvad om bolag för verksamhet af visst slag eljest är i lag eller författning särskildt stadgad.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904:

*Utdrag af protokollet öfver lagärenden, hållet uti Kungl. Maj:ts
högsta domstol onsdagen den 3 december 1902.*

Första rummet.

Närvarande:

Justitieråden: HERSLOW,
NORBERG,
PETERSSON,
HELLSTRÖM,
BOHMAN,
GREFBERG,
QUENSEL.

Fortsattes och afslutades behandlingen af de till högsta domstolen för afgifvande af utlåtande öfverlämnade förslag till lag angående bankbolag med solidarisk ansvarighet för delägarne med mera; varande förslagen bilagda detta protokoll.

4:o) *Förslag till lag angående bankbolags med solidarisk ansvarighet för delägarne, bankaktiebolags och sparbanks konkurs;*

5:o) *Förslag till lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura;*

6:o) *Förslag till lag angående ändrad lydelse af 55 § i lagen den 28 juni 1895 om handelsbolag och enkla bolag; samt*

7:o) -----
Högsta domstolen lämnade sistnämnda fyra förslag utan anmärkning.

Ex protocollo
Erik Ölander.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 13 mars 1903

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern **BOSTRÖM**,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena **LAGERHEIM**,
Statsråden: **CRUSEBJÖRN**,
ODELBERG,
HUSBERG,
PALANDER,
WESTRING,
RAMSTEDT,
BERGER,
MEYER,
VON FRIESEN,
Justitieråden: **BOHMAN**,
QUENSEL.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmälde chefen för justitiedepartementet statsrådet Berger i underdånighet:

Högsta domstolens genom note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden för den 14 februari 1902 inhämtade utlåtande öfver förslag till lag angående bankbolags med solidarisk ansvarighet för delägarne, bankaktiebolags och sparbanks konkurs, till lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura och till lag om ändrad lydelse af 55 § i lagen den 28 juni 1895 om handelsbolag och enkla bolag.

Härefter yttrade föredragande departementschefen:

»På sätt protokollet öfver finansärenden denna dag utvisar, har Kungl. Maj:t beslutat förelägga Riksdagen till antagande de lagförslag, hvilka i sammanhang med förevarande förslag varit föremål för högsta domstolens behandling, nämligen förslag till lag angående bankbolag med solidarisk ansvarighet för delägarne, till lag angående bankaktiebolag och till lag angående industriförlagsbanker, därvid emellertid rubriken till det första af dessa förslag förändrats till lag angående solidariska bankbolag. Med anledning af denna ändring torde jämväl nu ifrågavarande lagförslag, hvilka af högsta domstolen lämnats utan anmärkning, böra undergå jämkning i affattningen.»

Sedan föredragande departementschefen härefter uppläst i enlighet härmed affattade förslag till lag angående solidariskt bankbolags, bankaktiebolags och sparbanks konkurs, till lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handesregister, firma och prokura samt till lag angående ändrad lydelse af 55 § i lagen den 28 juni 1895 om handelsbolag och enkla bolag, hemställde han i underdånighet, att dessa förslag måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, Riksdagen till antagande föreläggas.

Till denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i nåder lämna bifall; och skulle nådig proposition i ämnet, af den lydelse bilagan litt. A. vid detta protokoll utvisar, till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo
Aug. von Hartmansdorff.